

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 10.

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.10.1>

УДК 378.147:316.772.4-057.875

О. В. Лазарева,

*д. е. н., професор, професор кафедри управління земельними ресурсами,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1050-7118>

С. М. Белінська,

*д. е. н., професор, декан факультету економічних наук,
Чорноморський національний університет імені Петра Могили*

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5826-5958>

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ФІДБЕКУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 193 "ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ"

O. Lazarieva,

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Professor of the Department of Management the Landed Resources, Petro Mohyla
Black Sea National University, Mykolayiv, Ukraine*

S. Belinska,

*Doctor of Economic Sciences, Professor,
Dean of the Faculty of Economics, Petro Mohyla Black Sea National University,
Mykolaiv, Ukraine*

FEATURES OF THE APPLICATION OF FEEDBACK FOR STUDENTS OF THE SPECIALTY 193 "GEODESY AND LAND SURVEYING"

Під час проведення дослідження встановлено, що основними методами отримання зворотнього зв'язку (фідбеку) є опитування, анкетування, отримання зворотнього зв'язку на сайті, зв'язку за підсумками виконаних студентами групових робіт, через обговорення піднятих проблем, через використання онлайн-сервісів, шляхом фокусування на майбутньому та через групову взаємодію.

Висловлено думку, що основними способами отримання зворотнього зв'язку шляхом використання практики фідбеку для студентів спеціальності 193 "Геодезія та землеустрій" є спрямування на конкретну дію, адаптація матеріалу для самостійної та групової роботи, участь студентів і викладачів у різноманітних міжнародних заходах, гостьових лекціях, тренінгах та семінарах, продуктивна взаємодія зі студентським колективом, проектування викладацьких підходів, які надають студентам цінності щодо вміння застосовувати отриманні знання вже на професійній ниві, продуктивна взаємодія зі стейкхолдерами та роботодавцями, організація фокус-груп.

The purpose of the article is to study the peculiarities of the use of feedback during the training of students in the specialty 193 "Geodesy and Land Management".

It was established that the main methods of receiving feedback (feedback) are surveys, questionnaires, receiving feedback on the website, communication based on the results of group work performed by students, through discussion of the raised problems, through the use of online services, by focusing on future and through group interaction.

Feedback models such as the "Sandwich" model, the "GROW" model and the "Star" model were analyzed. It is indicated that today it is expedient to use a combined model of feedback, which first involves the adoption of certain constructive efforts within the framework of a specific situation, and only then, moving to observation and supervision, to achieve a certain result.

The types of feedback were analyzed, such as positive feedback, which involves working in a team and makes it possible to create an atmosphere of interaction and mutual trust; negative feedback indicating errors, shortcomings and problems that need to be corrected; constructive feedback, which combines positive and negative points, offers concrete ways to solve problems.

The opinion is expressed that the main ways of receiving feedback through the use of feedback practice for students of the specialty 193 "Geodesy and Land Management" are the direction to a specific action, adaptation of material for independent and group work, participation of students and teachers in various international events, guest lectures, trainings and seminars, productive interaction with the student collective, design of teaching approaches that provide students with values regarding the ability to apply acquired knowledge already in the professional field, productive interaction with stakeholders and employers, organization of focus groups.

It is indicated that their use in practice during the education of students, as well as a detailed analysis of manifestations, allows the teacher to apply in his activities professional skills aimed at receiving positive feedback during teaching.

Ключові слова: *фідбек, зворотній зв'язок, методи фідбеку, моделі фідбеку, викладання, студенти, стейкхолдери.*

Keywords: *model of "inverted learning", professional competences, electronic educational materials, structural and logical schemes, discussions, professional competences, situational tasks.*

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. В умовах, коли світ стрімко змінюється, конструктивний зворотній зв'язок відіграє достатньо потужну роль, сприяючи більш дієвому фідбеку під час навчання. Крім того, про якість виконаної викладачем роботи можна дізнатись саме через фідбек, коли студенти вже працюють за спеціальністю, і викладачі неодноразово

звертаються до них як вже кваліфікованих спеціалістів, проводячи і методичні семінари зі стейхолдерами, і наукові конференції, і різноманітні зустрічі із роботодавцями з приводу узгодження тих чи інших питань. До того ж зворотній зв'язок сприяє забезпеченню більш студецентроцентрованого підходу, що відіграє вагомую роль при побудові ефективного освітнього середовища, націленого на осучаснення освітнього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Нині проблема фідбеку у системі освіти, хоч і недостатньо широко, досліджується у наукових працях. Наприклад, Гончарова О.А. [1, с. 43-44] аналізує види фідбеку та його особливості в навчальному процесі. Филипська В.І. [2] дійшла висновку, що зворотній зв'язок позитивно впливає на мотивацію та активність діяльності студентів під час змішано-дистанційного навчання. Ханюков О.О. [3, с. 54] схиляється думки, що зворотній зв'язок є інструментом для навчання, тобто для корекції розуміння та навичок здобувача. Лісова Н.О. [4, с. 41] зазначає, що фідбек допомагає студентам скорегувати своє мислення та поведінку з метою покращення результатів навчання. За словами Середенко К. [5], фідбек є ефективним інструментом роботи в команді, що дозволяє побудувати відносини, що ґрунтуються на довірі. Кайсин А. [6] наголошує на важливості впровадження таких принципів надання фідбеку як чіткість, збалансованість та орієнтованість на майбутнє.

Роль і місце фідбеку у навчальному процесі досліджується і в іноземних виданнях [7]. При цьому наголошується, що фідбек має вирішальне значення для забезпечення ідеального навчання. Австралійські вчені Трейсі Райан, Майкл Хендерсон, Кріс Райан та Грегор Кеннеді [8] схиляються думки, що під час фідбеку зворотній зв'язок, орієнтований на слухачів, підвищує ймовірність того, що коментарі педагога під час фідбеку будуть правильно інтерпретовані слухачами.

Проте слід відзначити, що на даний час відсутні дослідження, в яких би було розкрито підходи щодо застосування фідбеку у процесі підготовки фахівців землепорядного профілю, що і обумовило вибір теми дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання) полягає в дослідженні особливостей застосування фідбеку під час навчання студентів за спеціальністю 193 “Геодезія та землеустрій”.

Для досягнення поставленої мети були вирішені наступні завдання:

- проаналізувати можливі методи отримання зворотнього зв'язку (фідбеку) під час навчання;
- обґрунтувати способи отримання зворотнього зв'язку шляхом використання практики фідбеку для студентів спеціальності 193 “Геодезія та землеустрій”.

Виклад основного матеріалу дослідження. Як наголошують практики [9], фідбек є вкрай важливою складовою успішної діяльності будь-якого сучасного бізнесу. Крім того, як стверджують практики [10], фідбек передбачає і обмін досвідом, і навчання на помилках, що дозволяє попередити можливі проблеми на ранньому етапі.

Сьогодні в науковій практиці вже визначені певні методи отримання фідбеку [11], такі як метод “сендвічу” у зворотньому зв'язку, який допомагає дозволяє розпочати оцінку роботи з позитивних коментарів, переходячи на конструктивну критику, із завершенням позитивними коментарями (полегшує процес зворотнього зв'язку та допомагає краще сприйняти та осмислити критику); метод “ситуація-поведінка-вплив”, коли описується конкретна ситуація, поведінка і її вплив (при цьому забезпечується конкретність і ясність, полегшується розуміння самої проблеми, що допомагає більш зважено зосередитися на певній проблемі з метою більш оперативного її вирішення); метод “ненасильницької комунікації” Розенберга, коли за допомогою таких компонентів, як спостереження, визначення почуттів, визначення потреби та формулювання запиту (дозволяє під час огляду певної ситуації сконструювати ефективний план дій для

покращення певних компонент); метод “А-Е-І-О-У”, який передбачає припущення того, що людина у своїх діях мала позитивні наміри (дозволяє сформулювати пропозиції щодо покращення ситуації, а також якісніше та ефективніше працювати завдяки злагодженим діям). В межах нашого дослідження спробуємо і ми проаналізувати методи отримання зворотнього зв'язку під час навчання студентів (табл 1):

**Таблиця 1. Можливі методи отримання зворотнього зв'язку
(фідбеку) під час навчання**

Метод отримання зворотнього зв'язку (фідбеку)	Характеристика методу
Опитування	Передбачає збір інформації про досліджуваний об'єкт, який дає можливість отримання відповіді на конкретне питання
Анкетування	Передбачає збір даних у вигляді письмових відповідей респондентів на запитання анкети
Зворотній зв'язок на сайті	Зворотній зв'язок від студентів, який розміщується у формі певних конструктивних запитань чи ситуаційних вплив, який дозволяє викладачу, оцінивши відгуки студентів, покращити програму курсу
Зворотній зв'язок за підсумками виконаних студентами групових робіт	Дозволяє за допомогою чітких завдань та рекомендацій до виконання групових робіт, забезпечити зацікавлення до виконання групових робіт, до взаємооцінювання
Обговорення	Дозволяє підвищити мотивацію під час аналізу теоретичного матеріалу курсу у форумах, чатах, під час особистого спілкування
Онлайн-сервіси	Допомагають створити ефективне інтернет-навчання у власному середовищі за допомогою візуалізації навчального матеріалу
Фокусування на майбутньому	Передбачає використання зворотнього зв'язку як інструменту для прогресу, що дає змогу використовувати інформацію з метою покращення своєї продуктивності
Групова взаємодія	Передбачає процес обміну думками, ідеями, емоціями, що передбачає об'єднання в команду з метою досягнення спільних цілей та вирішення актуальних проблем

Джерело: Узагальнено авторами

Проаналізовані вище методи отримання зворотнього зв'язку можна з успіхом використовувати під час проведення групових та семінарських

занять під час викладання студентам як нормативних, так і вибіркових дисциплін циклу професійної підготовки, що сприятиме отримання студентами навичок працювати як самостійно, так і в команді, планувати та керувати часом, організовувати вірно сконструйовану діяльність при вирішенні професійних завдань.

Методи фідбеку певним чином перегукуються з його моделями [12], то ж спробуємо проаналізувати їх.

Так, модель фідбеку “Бутерброд” яка певним чином перегукується з методом “сендвічу”, і передбачає зосередження на способах давати ефективний зворотний зв'язок у будь-якій ситуації.

Модель “GROW” спрямована на відмінні результати у досягненні певних цілей на основі ретельного самостійного аналізу ситуації визначити свої сильні та слабкі сторони, а також зрозуміти, що потребує поліпшення.

Модель “Star” схожа на методику інтерв'ю та спрямована на перевірку необхідних компетенцій потенційного співробітника через певний досвід, а також виявлення необхідних професійних компетенцій.

В практиці українських реалій у земельпорядній справі, на нашу думку, доцільним є застосування комбінованої моделі фідбеку, що спочатку передбачає прийняття певних конструктивних зусиль в рамках конкретної ситуації, а вже потім, перейшовши до спостереження та нагляду, досягти певного результату (наприклад, земельпорядне проектування, виконання земельпорядних робіт, обробка результатів спостережень тощо).

Що стосується видів фідбеку, то основними з них [13] є позитивний фідбек, що передбачає роботу у команді та дає змогу створити атмосферу взаємодії та довіри один до одного, при цьому підкреслюючи індивідуальні досягнення кожного члена команди; негативний фідбек, що вказує на помилки, недоліки та проблеми, які потрібно виправити, а також запобігає створенню помилок у майбутньому; конструктивний фідбек, який поєднує в собі позитивні і негативні моменти, пропонує конкретні шляхи розв'язання проблем і способи самовдосконалення.

Ці види фідбеку є цілком прийнятними для застосування їх під час навчання на групових заняттях, де під час активної групової роботи задля організації продуктивної взаємодії та з метою активізації учасників занять.

В практиці підготовки та навчання студентів також доцільним є застосування фідбеку, що сприятиме приверненню уваги до тих знань та вмінь, що потребують покращення.

На нашу думку, застосування фідбеку є можливим в ході наступних проявів.

Так, під час навчання за освітньою програмою цілком прийнятним має бути той факт, що фідбек має бути спрямований на конкретну дію, а не на певну особу. Так, під час організації навчального простору викладач, крім прогнозування певних проблем, обирає та адаптує матеріали, що можуть бути прийнятними для самостійної та групової роботи. Це в свою чергу сприятиме мотивації та автономності під час навчання, а також допомагає зрозуміти певні можливі проблеми, що можуть виникнути в ході фідбеку, а також сконструювати шляхи їх вирішення.

Для викладачів фідбек під час навчання студентів дозволяє визначити, що з курсу, що викладався, студенти засвоїли в повній мірі, а який матеріал є недостатньо опанований. Крім того, відгуки студентів дозволять спроектувати викладацькі підходи, які допомагають надавати студентам практичні цінності щодо вміння застосовувати навички фідбеку у роботі за фахом та у професійній діяльності.

Фідбек від студентів можна отримати і при реалізації програм обміну, під час участі їх у різноманітних міжнародних заходах тощо. Наприклад, у Чорноморському національному університеті імені Петра Могили в рамках освітнього проекту “25! Ключових подій землевпорядної справи” за участі Державного аграрного університету Молдови за підтримки Департаменту управління природними ресурсами Молдови відбуваються активні заходи як участю як стейкхолдерів, так викладачі а студентів [14]. Крім того, студенти та викладачі спеціальності 193 “Геодезія та землеустрій” в університеті

активно долучаються до участі у міжнародних конференціях [15], [16], до гостьових лекцій, тренінгів та семінарів за участі представників зарубіжних країн з Латвійського університету природничих наук і технологій, Естонського університету природничих наук, беручи участь в обговоренні нагальних проблем, що дає змогу перейняти закордонний досвід, а також сконструювати сценарії отримання фідбеку під час участі у подібних заходах [17, 18, 19, 20, 21].

Фідбек зі стейкхолдерами та роботодавцями дозволяє правильно сконструювати як і компетентності, так і визначити програмні результати навчання, потенційні вміння та навички, які мають бути притаманні майбутнім фахівцям, та втілені у практику професійної діяльності у найближчі перспективі. Крім того, враховуючи, що під час навчання пріоритетом є орієнтація на ринок праці, то безумовно, налагодження зворотнього зв'язку є вагомим елементом під час навчання студентів та дозволяє успішніше працевлаштуватися у роботі за фахом.

Не менш важливим елементом фідбеку під час взаємодії зі студентським колективом шляхом використання різноманітних менеджерів для передачі основної інформації, використання під час навчання різноманітних ресурсів (Google-акаунт, Google Classroom, інші платформ та онлайн-інструментів). Використання даних ресурсів у практиці дозволяє викладачу покращити якість та швидкість отримання фідбеку під час навчання студентів та у процесі взаємодії зі студентським колективом.

Під час фідбеку доцільним є організація фокус-груп, що дозволяє швидше згенерувати ідеї, перевірити певні дані, уточнити їх, отримати потрібні елементи тощо та досягти певних результатів, вивчити особливості ситуацій, що матимуть місце, з метою усунення негативних проявів їх в майбутньому.

Описані вище способи отримання зворотнього зв'язку, які втілюються на практиці під навчання студентів, продемонстровані на рис. 1.

Рис. 1. Способи отримання зворотнього зв'язку шляхом використання практики фідбеку для студентів спеціальності 193 “Геодезія та землеустрій”

Джерело: сформовано авторами

Їх використання у практиці під час навчання студентів, а також детальний аналіз проявів дозволяє викладачу застосувати у своїй діяльності професійні навички, спрямовані на отримання позитивного зворотнього зв'язку під час викладання.

Висновки з проведеного дослідження та перспективи подальших розвідок у даному напрямі. Підводячи підсумок проведеному дослідженню зазначимо, що на сьогоднішній день основними методами отримання зворотнього зв'язку (фідбеку) є опитування, анкетування, отримання зворотнього зв'язку на сайті, зв'язку за підсумками виконаних студентами

групових робіт, через обговорення піднятих проблем, через використання онлайн-сервісів, шляхом фокусування на майбутньому та через групову взаємодію.

При цьому обгрунтовано основні способи отримання зворотнього зв'язку шляхом використання практики фідбеку для студентів спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій». Виявлено, що найбільш дієвими з них та такими, які сприяють дієвості та результативності під час навчання, є такі як спрямування на конкретну дію, адаптація матеріалу для самостійної та групової роботи, участь студентів і викладачів у різноманітних міжнародних заходах, гостьових лекціях, тренінгах та семінарах, продуктивна взаємодія зі студентським колективом, проектування викладацьких підходів, які надають студентам цінності щодо вміння застосовувати отриманні знання вже на професійній ниві, продуктивна взаємодія зі стейкхолдерами та роботодавцями, спрямована на забезпечення застосування набутих знань та вмінь на практиці, організація фокус-груп, що сприяє налагодженню більш ефективному зворотнього зв'язку під час навчання студентів.

Подальші дослідження, на нашу думку, мають бути сфокусовані на концентрації зусиль щодо обґрунтування підходів до академічної доброчесності під час проведення наукових досліджень.

Література

1. Гончарова О.А., Маслова А.В. Фідбек у системі освіти: проблеми та перспективи. *Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Випуск 83. 2021. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. С. 42-46. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/36493/Goncharova.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (дата звернення: 21.09.2024).

2. Филипська В.І. Механізми підтримки (зворотнього зв'язку) під час дистанційного формату взаємодії між викладачем і студентами у процесі вивчення англійської мови. *Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка»*.

Київ: Наукові перспективи, 2024. №2 (20). URL: <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/7028> (дата звернення: 21.09.2024).

3. Ханюков О.О., Смольянова О.В. Форми фідбеку в умовах дистанційного навчання на кафедрі внутрішньої медицини з ДДМУ. *Матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю «Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу»*. м. Яремче, 24 вересня 2021 р. Івано-Франківський національний медичний університет. С. 54. URL: <http://repo.dma.dp.ua/id/eprint/7165> (дата звернення: 21.09.2024).

4. Лісова Н. О. Ефективна взаємодія викладача та студента як умова підвищення якості вищої освіти України // *Моделювання еколого-географічних систем : матеріали звітної наукової конференції викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів кафедри геоекології та методики навчання екологічних дисциплін та НДЛ*. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2021. С. 41-46. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/23251/1/Lisova.pdf> (дата звернення 22.09.2024).

5. Середенко К. Фідбек як ефективний інструмент роботи в команді. URL: <https://pravokator.club/news/fidbek-yak-efektyvnyj-instrument-roboty-u-komandi/> (дата звернення: 22.09.2024).

6. Кайсин А. Як давати і просити фідбек? Поради для екологічного зворотнього зв'язку. URL: <https://happymonday.ua/yak-davaty-ta-prosyty-fidbek> (дата звернення: 22.09.2024).

7. Providing Educational Feedback. *Higher Education Services Course Design, Development, and Academic Research*. Pearson North America. URL: <https://www.pearson.com/content/dam/one-dot-com/one-dot-com/uk/documents/educator/HE/Providing-educational-feedback.pdf> (дата звернення: 22.09.2024).

8. Ryan T., Henderson M., Ryan K., Kennedy G. Feedback in higher education: aligning academic intent and student sensemaking. *Teaching in Higher Education*. 2022. 29 (4), pp. 860-875. URL: <https://doi.org/10.1080/13562517.2022.2029394> (дата звернення: 22.09.2024).

9. Іванина Р., Міщенко С. Що таке Фідбек і як зворотній зв'язок підвищує LTV. Для референс 12.03.2024 URL: <https://elit-web.ua/ua/blog/chto-takoe-fidbek-i-obratnaja-svjaz> (дата звернення: 22.09.2024).

10. Гоноровська О. Як давати фідбек, щоб не образити. https://laba.ua/blog/725-kultura-obratnojj-svjazi-v-kompanii?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=blog-dsa&utm_content=search_DSA-ua&gad_source=1&gclid=CjwKCAjwl6-3BhBWEiwApN6_krXisHgKs91uxo9EQhH2_3UafzqqSz1lkQCTIL3ZlGgWYjx2mHcT2xoC4d8QAvD_BwE (дата звернення: 22.09.2024).

11. Каріна Кальник. Як викладачу отримати фідбек від студентів? URL: <https://medium.com/@karinakalnyk/%D1%87%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D1%96%D0%B1%D0%B5%D0%BD-%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%87%D1%83-%D1%84%D1%96%D0%B4%D0%B1%D0%B5%D0%BA-%D0%B2%D1%96%D0%B4-%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2-f995e49aa60e> (дата звернення: 22.09.2024).

12. Крига В. Мистецтво фідбеку. URL: <https://stud-point.com/blog/self-development-and-motivation/mystetstvo-fidbeku/> (дата звернення: 22.09.2024).

13. Фідбек: для чого потрібен і як давати зворотний зв'язок. URL: <https://foxminded.ua/fidbek-tse/> (дата звернення: 22.09.2024).

14. Відбувся круглий стіл «Земельна реформа в пострадянських країнах: етапи та особливості». URL: <https://chmnu.edu.ua/vidbuvsya-kruglij-stil-zemelna-reforma-v-postradyanskih-krayinah-etapi-ta-osoblivosti/> (дата звернення: 23.09.2024).

15. Студенти спеціальності «Геодезія та землеустрій» взяли участь у XVII у Міжнародній конференції «Majesty of marketing». URL: <https://chmnu.edu.ua/studentki-spetsialnosti-geodeziya-ta-zemleustrij-vzyali-uchast-u-xvii-mizhnarodnij-konferentsiyi-majesty-of-marketing/> (дата звернення: 23.09.2024).

16. Викладачі кафедри управління земельними ресурсами ЧНУ імені Петра Могили взяли участь в онлайн-конференції. URL: <https://chmnu.edu.ua/vikladachi-kafedri-upravlinnya-zemelnimi-resursami-chnu-imeni-petra-mogili-vzyali-uchast-v-onlajn-konferentsiyi/> (дата звернення: 23.09.2024).

17. Викладачі факультету економічних наук ЧНУ ім Петра Могили долучаються до тренінгів для фахівців за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій». URL: <https://chmnu.edu.ua/vikladachi-fakultetu-ekonomichnih-nauk-chnu-imeni-petra-mogili-doluchayutsya-do-treningiv-dlya-fahivtsiv-za-spetsialnistyu-193-geodeziya-ta-zemleustrij/> (дата звернення: 23.09.2024).

18. Докторка Габілітована, докторка Броцлавського економічного університету Анетта Зелінська провела лекцію-дискусію для студентів-геодезистів ЧНУ імені Петра Могили. URL: <https://chmnu.edu.ua/doktorka-gabilitovana-doktorka-vrotslavskogo-ekonomichnogo-universitetu-anetta-zelinska-provela-lektsiyu-diskusiyu-dlya-studentiv-geodezistiv-chnu-imeni-petra-mogili/> (дата звернення: 23.09.2024).

19. Студенти-геодезисти ЧНУ імені Петра Могили долучилися до прослуховування гостьового семінару URL: <https://chmnu.edu.ua/studenti-geodezisti-chnu-imeni-petra-mogili-doluchilisya-do-prosluhouvannya-gostovogo-seminaru/> (дата звернення 23.09.2024).

20. Студенти спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» долучилися до семінару для здобувачів вищої освіти університетів України, в яких здійснюється підготовка землевпорядників і геодезистів. URL: <https://chmnu.edu.ua/studenti-spetsialnosti-193-geodeziya-ta-zemleustrij-doluchilisya-do-seminaru-dlya-zdobuvachiv-vishhoyi-osviti-universitetiv-ukrayini-v-yakih-zdijsnyuyetsya-pidgotovka-zemlevporyadnikov-i-geodezistiv/> (дата звернення: 23.09.2024).

21. Викладачі факультету економічних наук ЧНУ ім Петра Могили долучаються до тренінгів для фахівців за спеціальністю 193 «Геодезія та землеустрій». URL: <https://chmnu.edu.ua/vikladachi-fakultetu-ekonomichnih-nauk-chnu-imeni-petra-mogili-doluchayutsya-do-treningiv-dlya-fahivtsiv-za-spetsialnistyu-193-geodeziya-ta-zemleustrij/>

nauk-chnu-imeni-petra-mogili-doluchayutsya-do-treningiv-dlya-fahivtsiv-za-spetsialnistyu-193-geodeziya-ta-zemleustrij/ (дата звернення: 23.09.2024).

References

1. Goncharova, K.M. and Maslova, A.V. (2021), "Feedback in the education system: problems and prospects", Scientific journal of the NPU named after M.P. Drahomanova, vol. 83, no 5, pp. 42-46, Available at: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/36493/Goncharova.pdf?sequence=1&isAllowed=y> (Accessed: 21 Sept 2024).
2. Filipiska, V.I. (2024), "Mechanisms of support (feedback) during the distance format of interaction between the teacher and students in the process of learning English", Herald of science and education. "Pedagogy" series. Kyiv: Scientific perspectives, vol. 2(20), Available at: <https://univd.edu.ua/science-issue/issue/7028> (Accessed: 21 Sept 2024).
3. Hanukov, O.O. and Smolyanova, O.V. (2021), "Forms of feedback in the conditions of distance learning at the Department of Internal Medicine at the State Medical University", Aktual'ni pitannya pidvichennya yakosty osvitniogo procesu: materialy navch.-nauk. konf. z mizhnar. uchastiu [Current issues of improving the quality of the educational process: Materials of the scientific and practical conference with international participation], Yaremche, Ukraine, September 24, Ivano-Frankivsk National Medical University, Available at: <http://repo.dma.dp.ua/id/eprint/7165> (Accessed: 21 Sept 2024).
4. Lisova, N.O. (2021), "Effective interaction between teacher and student as a condition for improving the quality of higher education in Ukraine", Modeluvannya ekologo-geografichnih system: materialy zvitnoy navchovoy konf vkladachiv, aspirantiv, magistrantiv, studentiv kafedry geoekologiy ta metodyky vkladannya ekologichnyh dysciplin ta NDL [Modeling of ecological and geographical systems: materials of the reported scientific conference of teachers, graduate students, master's students, students of the department of geoecology and methods of teaching environmental disciplines and natural sciences], Ternopil,

Ukraine, June, TNPU named after V. Hnatyuk, pp. 41-46. Available at: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/23251/1/Lisova.pdf> (Accessed: 22 Sept 2024).

5. Seredenko, K. (2024), "Feedback as an effective tool for teamwork", Available at: <https://pravokator.club/news/fidbek-yak-efektyvnyj-instrument-roboty-u-komandi/> (Accessed: 22 Sept 2024).

6. Kaysin, A. (2023), "How to give and ask for feedback? Tips for environmental feedback", Available at: <https://happymonday.ua/yak-davaty-ta-prosyty-fidbek> (Accessed: 22 Sept 2024).

7. Pearson North America (2014), "Providing Educational Feedback. Higher Education Services Course Design. Development, and Academic Research", Available at: <https://www.pearson.com/content/dam/one-dot-com/one-dot-com/uk/documents/educator/HE/Providing-educational-feedback.pdf> (Accessed: 22 Sept 2024).

8. Ryan, T., Henderson, M., Ryan, K. and Kennedy, G. (2022), "Feedback in higher education: aligning academic intent and student sensemaking", *Teaching in Higher Education*, vol. 29 (4), pp. 860-875. <https://doi.org/10.1080/13562517.2022.2029394>.

9. Ivanina, P. and Michenko, S. (2024), "What is Feedback and how does feedback increase LTV", Available at: <https://elit-web.ua/ua/blog/chto-takoe-fidbek-i-obratnaja-svjaz> (Accessed: 22 Sept 2024).

10. Gonorovska, O. (2019), "How to give feedback so as not to offend", Available at: https://laba.ua/blog/725-kultura-obratnojj-svjazi-v-kompanii?utm_source=google&utm_medium=cpc&utm_campaign=blog-dsa&utm_content=search_DSA-ua&gad_source=1&gclid=CjwKCAjwl6-3BhBWEiwApN6_krXisHgKs91uxo9EQhH2_3UafzqqSz1lkQCTIL3ZlGgWYjx2mHcT2xoC4d8QAvD_BwE (Accessed: 22 Sept 2024).

11. Kalnik, K. (2020), "How to get feedback from students as a teacher", Available at: <https://medium.com/@karinakalnyk/%D1%87%D0%B8-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D1%80%D1%96%D0%B1%D0%B5%D0%BD->

%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D1%87
%D1%83-%D1%84%D1%96%D0%B4%D0%B1%D0%B5%D0%BA-
%D0%B2%D1%96%D0%B4-
%D1%81%D1%82%D1%83%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D
0%B2-f995e49aa60e (Accessed: 22 Sept 2024).

12. Kriga, V. (2023), "The art of feedback", Available at: <https://stud-point.com/blog/self-development-and-motivation/mystetstvo-fidbeku/> (Accessed: 22 Sept 2024).

13. FoxmindEd (2024), "Feedback: why is it needed and how to give feedback" Available at: <https://foxminded.ua/fidbek-tse/> (Accessed: 22 Sept 2024).

14. Black Sea National University named after Peter Mohyla (2021), "A round table was held "Land reform in post-Soviet countries: stages and features", Available at: <https://chmnu.edu.ua/vidbuvsya-kruglij-stil-zemelna-reforma-v-postradyanskih-krayinah-etapi-ta-osoblivosti/> (Accessed: 23 Sept 2024).

15. Black Sea National University named after Peter Mohyla (2021), "Students of the specialty "Geodesy and Land Management" took part in the XVII International Conference "Majesty of marketing", Available at: <https://chmnu.edu.ua/studentki-spetsialnosti-geodeziya-ta-zemleustrij-vzyali-uchast-u-xvii-mizhnarodnij-konferentsiyi-majesty-of-marketing/> (Accessed: 23 Sept 2024).

16. Black Sea National University named after Peter Mohyla (2021), "The lecturers of the Department of Land Resources Management of Petro Mohyla National University of Ukraine took part in the online conference", Available at: <https://chmnu.edu.ua/vikladachi-kafedri-upravlinnya-zemelnimi-resursami-chnu-imeni-petra-mogili-vzyali-uchast-v-onlajn-konferentsiyi/> (Accessed: 23 Sept 2024).

17. Black Sea National University named after Peter Mohyla (2022), "Lecturers of the Faculty of Economic Sciences of Petro Mohyla National University of Ukraine participate in trainings for specialists in specialty 193 "Geodesy and Land Management", Available at: <https://chmnu.edu.ua/vikladachi->

fakultetu-ekonomichnih-nauk-chnu-imeni-petra-mogili-doluchayutsya-do-treningiv-dlya-fahivtsiv-za-spetsialnistyu-193-geodeziya-ta-zemleustrij/ (Accessed: 23 Sept 2024).

18. Black Sea National University named after Peter Mohyla (2023), “Anetta Zelinska, PhD, Doctor of the Wroclaw University of Economics held a lecture-discussion for geodesy students of the Petr Mohyla National University of Economics”, Available at: <https://chmnu.edu.ua/doktorka-gabilitovana-doktorka-vroslavskogo-ekonomichnogo-universitetu-anetta-zelinska-provela-lektsiyu-diskusiyu-dlya-studentiv-geodezistiv-chnu-imeni-petra-mogili/> (Accessed: 23 Sept 2024).

19. Black Sea National University named after Peter Mohyla (2023), “Geodesy students of Black Sea National University named after Peter Mohyla participated in listening to the guest seminar”, Available at: <https://chmnu.edu.ua/studenti-geodezisti-chnu-imeni-petra-mogili-doluchilisya-do-prosluhouvannya-gostovogo-seminaru/> (Accessed: 23 Sept 2024).

20. Black Sea National University named after Peter Mohyla (2023), “Students of specialty 193 "Geodesy and land management" joined the seminar for higher education students of universities of Ukraine, which train land surveyors and surveyors”, Available at: <https://chmnu.edu.ua/studenti-spetsialnosti-193-geodeziya-ta-zemleustrij-doluchilisya-do-seminaru-dlya-zdobuvachiv-vishhoyi-osviti-universitetiv-ukrayini-v-yakih-zdijsnyuyetsya-pidgotovka-zemlevporyadnikov-i-geodezistiv/> (Accessed: 23 Sept 2024).

21. Black Sea National University named after Peter Mohyla (2022), “Lecturers of the Faculty of Economic Sciences of Petro Mohyla National University of Ukraine participate in trainings for specialists in specialty 193 "Geodesy and Land Management", Available at: <https://chmnu.edu.ua/vikladachi-fakultetu-ekonomichnih-nauk-chnu-imeni-petra-mogili-doluchayutsya-do-treningiv-dlya-fahivtsiv-za-spetsialnistyu-193-geodeziya-ta-zemleustrij/> (Accessed: 23 Sept 2024).

Стаття надійшла до редакції 24.09.2024 р.